

ARNHEMSEHE

SCOURNANT.

De prijs der Courant, die geregeld vijfmaal in de week wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, is 75 in de drie maanden.

DINGSDAG 3 MAART.

De prijs der Advertentie in de Courant, volgens de regels, f 1.00, en voor elke andere plaatsing, behalve 35 centen.

De magt des konings tot het maken en ontbinden van gemeenten.

Een der laatste door den heer SCHIMMELRENNINCK als minister van binnenlandsche zaken gemaakte besluiten levert een nieuw artikel op der zucht van ons bestuur, om, zoo veel mogelijk, het uitvoerend gezag in de plaats der wetgevendende magt te dringen; niet met wetten, maar met besluiten te regeren.

Bij een besluit van 14 februari II. worden andere bepalingen gemaakt omtrent de vereeniging of indeeling van gemeenten. Dit zal geschieden door den koning, na het gevoelen der belanghebbende gemeenten ingewonnen en het advies der provinciale staten vernomen te hebben.

Met welk regt eigent zich het bestuur de magt toe? Wanneer de grondwet een wet voert, welke voor de enkele personen de vereischte wet is, en die voor de plaatselijke en provinciale regering op te treden of van deze lid te worden, hoe veel eerder schijnt de toestemming der wetgevendende magt daarvoor noodig, waar het niet de bevoegdheid van enkele personen geldt, maar het bestuur van een der hoofddeelen van den staat?

De koning kan bij besluit het regeringsgebied zelfs niet van het onbeduidendste kantongeregte veranderen, — en zal hij dan naar willekeur het leven kunnen ontnemen en ontnemen van zoo belangrijke instellingen, als de gemeenten zijn? Eene wet wordt er door de grondwet gevorderd om de wijze te regelen, waarop een deel van zyne bezittingen in het algemeen kan worden ontzet worden, — en de koning alleen, door het opheffen der gemeente, haar aansche vermogen aan een andere kan ontnemen? De gemeenten maken den grondslag van ons staatswezen uit, hare inrigting wordt gedeeltelijk door de grondwet, gedeeltelijk door de wet bepaald, — hoe kan dan haar bestaan aan een koninklijk besluit afhankelijk worden? Hoe kan hij, die het machteloosste vermag te doen, het meerdere van de gemeenten? De koning alleen mag besluiten niet stellen, bij het benoemen van de raden der gemeente in andere zaken, — maar zal hij dan alleen van leven tot dood overgaan?

Wie ziet hier niet de klaarste tegenpraak? De koning kan niet besluiten stellen, die de gemeenten der gemeenten...

dien eersten en belangrijkste band, welke de ingezetenen vereenigt, wier inrigting op verkiezingen, ja, op het geheele staatswezen, den uitgebreidsten invloed uitoefent, kan niet anders dan tot de bevoegdheid der wetgevendende magt behooren. De aard der zaak brengt het mede; het volgt uit de bepalingen der grondwet; waar zij aan haar het stellen der beginsels opdraagt, volgens welke stem- en kiesregt zal uitgeoefend worden: want daar de wetgevendende magt boven de uitvoerende staat, moet haar noodwendig, wanneer haar het mindere gegeven is, ook het meerdere toegelend worden.

Geen koninklijk besluit dus kan gemeenten maken, vereenigen of opheffen. Dit mag alleen de wet. Tweederlei weg staat daarbij open: of voor ieder geval eene bijzondere wet te maken, of bij eene algemeene wet de regels te stellen, welke de koning zal moeten toepassen. Van het eerste gaven Baden en België ons het voorbeeld; het laatste heeft in Frankrijk plaats gehad (1). Het eerste schijnt ons de aard der zaak te eischen en naar mate in ons land aan de gemeenten meer zelfstandigheid dan in Frankrijk gelaten is, schijnen afzonderlijke wetten voor elk geval hier niet minder noodzakelijk dan zij dit voor de indeeling der kanton-geregten zijn.

Waartoe moet buitendien dit besluit dienen? Men begrijpt het, dat er besluiten genomen worden, zoodra men regels meent te moeten stellen, welke dan ook door anderen dan het bestuur zelf op te volgen zijn; maar wat beduidt eene regeling, gemaakt voor hen, welke het in hunne magt hebben om, bij elk voorkomend geval, den regel op te heffen? Dan schijnt het besluit enkel te strekken om naar buiten eenig vertoon van werkzaamheid te maken, de reeks der nuttelooze verordeningen met eene te vermeederen of het Staatsblad te vullen. Hoe veel te meer hier, waar men aan de koninklijke magt een regt eigent, hetwelk haar op geenerlei wijs kan toekomen. En, intuschen, is men bijna elf maanden lang met het maken van dit besluit bezig geweest, en, behalve het advies van den raad van state, heeft de minister van binnenlandsche zaken er drie malen, de minister van justitie eens op gerapporteerd. Er is dus

schrijverij in overvloed besteed om tot een resultaat te komen, dat in strijd is met de eerste beginselen onderwerping, en dat, zoo als het daar ligt, door het bestuur-zelf bij de eerste de beste gelegenheid ongebruikt ter zijde gelegd kan worden.

Buitenslandsche berichten.

GALICIE.

De vespest heeft in de zuidelijke provinciën van Rusland meer dan een half miljoen ruuderen verslonden; de keizer heeft beroemde geneesheeren uit Londen, Stockholm, Berlijn, Kopenhagen enz. ontboden, om gezamenlijk te beraadslagen over de middelen tot wering van de ziekte. De uit 12 personen bestaande commissie heeft het verlangd onderzoek op de plaats-zelve ingesteld en is naar Petersburg gereisd, om de resultaten daarvan mede te deelen, waarop wij spoedig de aandacht hopen te kunnen vestigen.

DUITSCHLAND.

Frankfurt 25 febr. Men verneemt, dat de paus zeer zwaarwaardig is over de openbaarmaking van het onderzoek in het jaar 1841 te Parijs, als die *Mieczistowska*, zoo als hetzelfde door *Frédéric* is medegedeeld. De openbaarmaking zou geheel verminkte aeste zou zijn toe te schrijven aan de kwaadwillige onbescheidenheid van iemand, die zich dit stuk op eene ongeoorloofde wijze had weten te verschaffen. Kardinaal *Lambrecht* heeft onmiddellijk in eene officiële nota aan graaf *Dubouché* vermeld, dat de *E. Stoel* geheel vreemd was aan eenige inrigting in de zaak, welke was uitgegaan van eene partij, die de goede verstandhouding met Rusland en de begonnen onderhandelingen gaarne weder zoudt zien afgebroken. Een soortgelijk protest is aan alto-apostolische nuntiusen bij de verschillende hoven geschonden. Men voegt er bij, dat de *H. Vader* onmiddellijk gelast heeft, dat de keizer van Rusland onmiddellijk omtrent het gebeurde zou ingelicht worden.

PRUISSEN.

Berlijn 23 febr. Onze nijverheids- en handelsstaat houdt zich tegenwoordig bijzonder bezig met vragen en gissingen omtrent de houding, welke de handels-staatkunde van het Duitsche verbond, naar aanleiding der door *sir Robert Peel* in de Engelsche wetgeving op het stuk des handelstariefs voorgestelde wijzigingen, nemen zal. Zij, die tot dusverre ijverig hunne stem verkieven ten voordeele eener hoogere bescherming der geheele Duitsche nijverheid, daarover geschreeven en gewreven hebben, vinden in de voorgenomene wijzigingen in het Engelsche handelstarief niets dan steeds sterkeren grond voor hunne wenschen en vorderingen; zij redeneren aldus: Engeland zal, ten gevolge dier wijzigingen, ruwe stoffen en granen beter-konkurren kunnen werken; zijne industrie-artikelen zullen aldus tot nog billijker prijzen dan tot nog toe uitgevoerd worden en Duitschland moet, om met hetzelfde te kunnen concurreren, zich wapende met hoogere beschermende regten. Wij weten niet, of de op de jongste tolconferentie te Karlsruhe als op handen zijnde voorgelegde wijziging der verbonds-gerechtigde te Parijs zoo spoedig zal plaats grijpen; maar getoest althans grond te hebben tot de onderstelling, dat zulks niet

(1) Mr. J. R. THORBEKE, Over de hervorming van ons kiesstelsel, p. 71 sq.

in deze of in de eerstkomende maanden zal geschieden. Engelsche bladen, welke omtrent zulke zaken in den regel wel-ingelicht zijn en uit welke Duitse bladen dikwijls eerst vernemen, wat in hun eigen vaderland opzigtens de handels-politiek wordt voorbereid of reeds tot stand gebracht is, geten ook thans, gelijk, bij voorbeeld, de *Globe* doet, de verwachting te kennen, dat het aanstaande tolcongres zoolang verschoven zij, totdat men in Engeland tot een vast resultaat op het stuk der tariefveranderingen zal gekomen zijn. Het Engelsch dagblad beweert wijders, dat de Pruisische directeur-generaal *Kuhne*, naar aanleiding daarvan gewichtige hervormingen zal voorstellen. Het hier aangehaalde *Gewerbe-, Industrie- en Handels-Blatt* maakt, betrekkelijk uitbewateren, de volgende aanmerking: »voor zoover wij de meeningen van den heer *Kuhne* kennen, zoudten deze hervormingsvoorstellen nauwelijks achterstaan bij die van sif *Robert Peel*. Wij kunnen, bij deze gelegenheid, onze meening niet verzwijgen, dat het handels-systeem van het Duitseche tolverbond niet zonder invloed op het besluit tot hervorming des Engelschen eersten ministers gebleven zij, en behoeven wij alzo niet alleen niet lang meer uit te zien naar de verwezenlijking van het groote en stante denkbeeld van handels-vrijheid, maar het Duitseche tolverbond mag er zich op beroemen, dat het niet weinig tot verwezenlijking daarvan zal hebben bijgedragen. Hoezeer wij ook gestemd zijn voor het beginsel van handels-vrijheid, zoo gelooven wij toch, dat de, door het Berlijner *Gewerbe-Blatt*, genote verwachting, toch van te sanguinischen aard is en dat er vóór de schepping eener practische handelsvrijheid tusschen de hoofdstaten van Europa nog eene geheele tijdruimte moet verloop, welke berekening niet buiten der kring der tegenwoordige omstandigheden ligt. De handels-vrijheid zelve is slechts een tak van den vrijheidsboom der volkeren in het algemeen, en zoolang deze niet in zijne geheele uitgestrektheid bloesem en vruchten draagt, zal ook niet van eenen enkelen tak eene rijpe vrucht vallen.

ENGELAND.

Londen 25 febr. Eenige dagen geleden is te West-Derby, een dorp nabij Liverpool, eene geheele familie overleden door eene oplossing van rattankruid, welke, bij vergissing, achtergelaten was door eenige werklieden, in behangsel-papieren. De moeder en kinderen, welke dien vergiftigden drank hadden gebruikt, zijn na enige oogenblikken in sabrikkelijke stuiptrekkingen overleden.

Den belagchelijk voorval heeft hij het Huis der Gedeonten de eentoonigheid der discussie afgebroken. Lord *Angrove*, een der voorstanders van het beschermende systeem, sprekende over de aardappel-ziekte, hadde eenen aardappel uit zijnen zak; de geheele vergadering barste toen in luid gelach uit. Hij zeide, dat deze jonge aardappel van eenen verrotten was geteeld en daaromtegenstaande gezond was. Hij zag in, dat de herigten zeer overdraven waren en dus zonde hij tegen het ministeriële ontwerp stemmen.

Londen, 28 febr. In de zitting van het Lagerhuis van gisteren, zeide sif *R. Peel*, dat hij voorstellen zou, om, zoodra het Huis, opeens de graan-kwestie zonde hebben beslist, het dan zoo spoedig mogelijk de andere artikelen van het tarief in beraadslaging zoudt nemen, doch hij was van oordeel, dat het Huis eerst over de graanweeten diende te beslissen.

FRANKRIJK.

Paris, 26 febr. Men heeft uit Algerië vrij geruststellende tijdingen, loopende tot 20 februari. De maarschalk generaal-beraad berond zich den 18den in het land der *Filita's*, naar hij bezig was een deel van dien grooten stam, die ons de meeste redenen van misnoegen gegeven had, te kastiden. *Abd-el-Kader* berond zich onder de *Misraou's*, die de zij ketens van het gehegte *Jazira* bewonen. In de onder-divisie van *Sah* waren twee mobile kolonnes gevormd, en de aanhangers van den emir te beletten, de bevolkingen van het landschap *Medjana* te ontcrusen. In de vlakke van *Mitidja* was alles rustig, en in de provincie *Oran* begon de orde zich te herstellen.

De *Mpiteur*, van het leger berigt, dat de generaal-majoor *Levasseur*, die de onder-divisie van *Constantine* kommandeerde, en onder wiens onmiddellijk bevel eene kolonne in het gehegte bij *Sah* zijke zware verliezen door de konda geleden heeft, terug heeft ontvangen om naar Frankrijk terug te keeren.

— Op het eiland *St. Marguërite*, in de Middellandsche zee aan onze zuidelijke kusten, hetwelk tot eene bewaarplaats der gevangene, naar Frankrijk gevoerde Arabieren diende, is onder deze een gevaarlijke opstand nog tijdig geontdekt geworden. Het *Mémorial d'Aix* geeft van deze onderneming het volgende verslag: »Er is een complot tot ontvlugting ontdekt geworden, hetwelk de gevangene Arabieren uit het fort *St. Marguërite* gesmeed hadden en dat in den nacht van den 15den februari moest uitbarsten. Het hoofd van den aanslag, zekere *Bokhors*, is een gewezen turksche kaper-kapitein, een bekwaam en ondernemend man; hij heeft zich door de meesten dier gevangenen tot khalifa doen erkennen, hun den heiligen krijg gepredikt, en bijna allen zijn met hunne maar-al te wel bekende behendigheid en geheimhouding aan het werk gegaan. Het bosch van het eiland heeft hun zware knuppels geleverd, nevens deze konden zij over de bijlen, waarmede hunne slaven hout hakken, en over de messen, welke zij gebruiken om vleesch te snijden, als wapenen beschikken. Zij hadden begonnen met nauwkeurig de sterkte van den militairen post op te nemen, die geene vijftig man bedraagt, en men verzekert, dat zij wisten, dat de schildwachters geene patroën bij zich hebben. Zij dachten dus, het garnizoen ligtelijk te zullen verrassen en a wat weerstand bood om hals te kunnen brengen; daarna wilden zij aan boord der schuiten gaan en het eerste het beste vaartuig, dat uit de haven van *Cannes* onder hun bereik voorbij zou varen, te vermeesteren. Die *Bokhors* betoofde, hen naar *Afrika* te zullen brengen en weder onder de tenten van *Abd-el-Kader* te geleiden. Het zijn de andere Arabieren, den voorgegeven kalifa vijandig, en zoo zijn plan gelukkig mogt, voor hune eigene veiligheid bedocht, die dit stoute ontwerp ontdekt en er kennis van gegeven hebben. Oogenblikkelijk zijn de raddraajers der onderneming in de kasematien van het fort opgesloten, en snelle en krachtige maatregelen hebben de een oogenblik in gevaar gebrachte rust hersteld.

Paris, 27 febr. Wij vernemen, dat *Ibrahim-pasha*, op voorschift van zijnen generaal, zijn verblijf te *Vernel* tot den 15den of 16den der volgende maand zal verlengen. Ten gevolge van welke houd is de markies de *Lavallette* voor eenigen tijd naar *Bergerac* gegaan.

— Wij lezen in den *Constitutionnel*: »Men bijzonder handelsverdrag is te Berlijn gesloten tusschen Portugal en de verscheidene staten van het Zollverein. Men verzekert, dat Pruisen aan Spanje een voorstel heeft gedaan, om met het Zollverein eene soortgelijke overeenkomst te sluiten, en dat het als belangrijke staatkundige overweging aan het Madridsche kabinet heeft te kennen gegeven, dat de erkenning van koningin *Isabella* door de verschillende Duitseche staten, het onmiddellijk gevolg van daten maatregel zoude zijn.

BELGIE.

Brussel, 27 febr. De Kamer der Représentanten heeft gisteren hare tot dien dag verdaagde zitting hervat, en, zonder dat de minister van binnenlandsche zaken daarbij tegenwoordig was, het ontwerp over de *comptabiliteits* van den staat met het daarover door de centrale sectie uitgebragt verslag in discussie genomen, de minister van financiën verklaard hebbende, dat het laatste genoemde verslag tot grondslag der beraadslaging kan geleegd worden, vermits hij zich bijkans geheel daarmede vereenigde en slechts in den loop der discussie eenige hem daarin noodig voorkomende wijzigingen zoudt hebben voor te stellen.

Dienvolgens werd het eerste artikel van het wetsontwerp, luidende: »Het hooge beheer (*haute direction*) der nationale thesaurie, metzaders de administratie van alle ontvangsten en uitgaven van den staat, behoort aan het departement van financiën, weggeleten, en het tweede, (nu artikel 1 geworden) bepallende, dat alle openbare ontvangsten en te doen uitgaven voor elk jaar der openbare dienst geautoriseerd worden door de jaarlijkseche financiële wetten en het algemeen budget van den staat uitmaken, aangenomen.

Het daaropvolgend artikel (2) houdende de bepaling van het dienstjaar op het tijd-verloop van 1 januari tot 31 december, behoudens de voortdoring der werkzaamheden van het innen der opbrengsten en der liquidatie en credentia's der uitgaven tot dien 31sten oktober van het tweede jaar daaropvolgende, zal

aanleiding, dat de heer *Rogier* de bijvoeging voorstelde, dat het budget van ontvangsten en uitgaven telkens zou moeten aangeboden worden ten minste zes maanden vóór het in te treden dienstjaar.

Na eenige woordenwisseling hierover met de heeren *Delfosse* en *Malou*, werd door den heer *Rogier*, in de plaats van zes, daartoor negen maanden gesteld, waartegen de heer *Duvoux* verlangde tien maanden te nemen, doch zonder toepassing op de diensten van 1847 en 1848.

Het toen vijf ure namiddag zijnde, werd de zitting tot heden een ure gescheiden.

De *Indépendance* heudt vol, dat de heer *Nothomb* Brussel niet heeft aangegaan, en beweert, dat hij wel dezer dagen van Berlijn is afgereisd, maar met oogmerk om zijne geloofsbrieven te overhandigen bij de onderscheidene Duitseche hoven, aan welke hij mede geaccrediteerd is.

Eergisteren avond is alhier in het *Hôtel de Suede* afgestapt de baron *James de Rothschild*, president van de compagnie van den spoorweg van het Noorden, vergezeld van de heeren baron *Anselme de Rothschild* en *Thurneyssen*, administrateurs van dezelfde compagnie. Zij waren ten half seven ure des ochtends van Parijs per extra-spoortrein, met eene snelheid van 50 kilometers per uur, naar Amiens, van daar met postpaarden tot nabij *Arras* gereisd, hadden hier wederom den spoorweg genomen, en waren ten zes ure te Valenciennes, ten half negen ure alhier, aangekomen, aldus den weg van Parijs tot Brussel in eenen uur en half afgelegd.

Bienculandsehe berigten.

Amsterdam, 1 maart. Eenigeoortgelijke gebeurtenis, als tusschen *Z. Exc.* den minister van financiën en den heer *van Dam van Iselt* plaats greep, heeft de afreding van den spaanschen minister *Narvaez* ten gevolge gehad. Het *Journal des Debats* beriseld dienaangaande het volgende: Na eene hevige discussie in de kamer, (den 9den dezer) stelde de president (de generaal *Narvaez*) voor, dat al de ministers hune demissie zoudt aanbieden. Dit werd door allen afgewezen. De verbittering van den generaal *Narvaez* handtegens over de ziele, onvoorwaardelijke wijzigingen aangebragt op de staatkundige verwijzingen. De vice-admiraal *Armerq* antwoordde hierop op den zelfden beleedigenden toon en daagde hem uit. De generaal *Narvaez* nam dit dadelijk aan. De generaal *Lara* werd door den minister van marine, en de generaal *Lagaray* door den minister van oorlog als getuige gekozen. Deze beide heeren kwamen spoedig overeen, dat het tweegevecht geene plaats kon hebben. Desuittetegenstaande leverde de generaal *Narvaez* den volgenden dag zijn ontslag bij de koning in.

Exc. de minister van binnenlandsche zaken van der heeren agrandiements-directeurs der diverse belastingen ons te kennen gegeven, dat bij § 79 der algemeene instructie, van den 15den augustus 1843, no. 61, het de dwangbevelen van de formaliteiten ten tegengede zijn vrij te maken, maar gezandts de akten van betrekking die stukken, welke, als de overige expeditien der deurewaarders, steeds van die formaliteit moeten zijn voorzien.

Gravenhage, 27 febr. Dierf dagen is van vergaringsdag, in overeenstemming met het besluit van den Heeren-Raad, afwijzend op de verzoeken om gratie van *J. en P. J. Burgers*, veroordeeld ter zake van ontredingen der verordeningen op de openbare middelen van vervoer te *Beuningen*. Men hier bijvoegde, dat de genoemde personen, bij niet minder dan vijftien tennissen, zoo de *Beuningen*-regter, als door de arrondissements-regter te *Utrecht*, regt deende in spanning te worden zijn veroordeeld, zoo gezamenlijk als ieder afzonderlijk, ter zake van verordeningen, die de bevolking te *Beuningen* verordenen, die men als ontreders van de algemeene regent en de vakkundigen vervoer te *Beuningen* gratie van ontredingen geene reeds in *Beuningen* bij beschikking van 23 april 1844, alsmede overcomkomstig het agens van den Heeren-Raad.

Hij koninklijk besluit van den 26sten februari 1844, no. 100, is de heer *H. A. van der Meer* bevestigd tot adjunct-commissaris bij het departement van binnenlandsche zaken.

Naar men verneemt is door den officier van politie te *Utrecht* eenige partij met bevel tot gevangenneeming gerechtigd tegen zekeren *Peter Stinger*.

ketellapper te Ooltgensplaat, en diens huisvrouw Johanna den Boer, als beide verdacht aan het, des bewust, uitgeven van vertinde of verzilverde centen voor stukken van 25 cents.

Z. Exc. de minister van financiën heeft bij resolutie vastgesteld, dat er te Maarssen een distributie-kantoor der posten zal worden opgericht, en met den eersten maart aanstaande in werking gebragt.

Borgistoren is alhier in hechtenis genomen eene schoonmaakster, verdacht gehouden wordende van het stelen van papieren en stukken, behoorende tot de archieven van het kabinet des konings.

Gravenhage, 28 febr. In de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn wederom ingekomen vier adressen van personen, die verlangden in aanmerking te komen bij de aanvulling der vacature bij het collegie van raden en generaalmeeesters der munt. Die adressen zijn van J. N. W. A. baron van Hugenpoth tot Aerdt, notaris te Arnhem; J. C. Schröder, philos. docter te Utrecht; J. L. Verscheur, 2den controleur bij den waarberg voor gouden en zilveren werken te Rotterdam; jhr. N. J. Martini, vroeger inspecteur der directe belastingen te Zutphen, thans wonende te Vught.

De centrale afdeling brengt haar algemeen verslag uit over het ontwerp van wet tot overbrenging op de begroting van 1846 van gelden, toegestaan voor 1845 voor de munt. De beraadslagingen over dat ontwerp zullen worden gehouden op aanstaanden dingsdag ten elf ure, terwijl, na afloop daarvan, voornoemde keuze voor het collegie der munt zal plaats hebben.

De commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit over de verzoeken, bij monde van den heer Bijsterveld, op een adres van A. J. de Ruiter, op 12 andere grof-, hoof- en kagchetsmeden, in Gouda, Noord- en Zuid-Waddinxveen, Boskoop, en Haastrecht, die gedeeltelijken vrijdom voor de steenkolen, in hunne fabrieken gebrukt, vragen.

De commissie stelt voor, dit adres ter griffie neder te leggen.

De heer Hofman kan zich wel met dat voorstel vereenigen, doch hij verlangt meer dan dit. Het geldt de vraag, of hier artikel 196 der grondwet van toepassing is? In de wet van 26 december 1833 houdende de...

artikel 6 aan de fabrieken en steenkolen-vrijdom verband voor de steenkolen, in de fabrieken, enz. benodigd. Vele der fabrieken zijn aldaar met name benodigd, doch niet alle. Doch er zijn ook kleinere fabrieken, welke in dezelfde vrijstelling moesten deelen.

De zijn meer dergelijke verzoeken ingediend. De regeering heeft, echter, dat, onder den tegenwoordigen toestand, die zoo zeer de inlandsche nijverheid wenst te bevorderen, de verwachting niet onvervuld moge blijven. Hij stelt voor, het adres niet alleen ter griffie neder te leggen, maar daarvan ook een afschrift aan Z. Exc. den minister van financiën toe te zenden.

De afgevaardigde wordt dadelijk besloten, terwijl het adres ter griffie neder te leggen, en de algemeene stemmen worden goedgekeurd.

Aan het departement van justitie de vraag voorgesteld zijnde, wat door de plaatselijke besturen zoude worden gedaan, om de inwoners te kunnen laten weten, dat de burgemeesters van politie, bij mondelinge weigering, de inwoners in de weigering, om inkwartiering te ontvangen, met effect zou kunnen worden vervolgd, en voormeld de...

Daarop, als dezelven worden, te kennen geven, dat de burgemeesters van politie, bij mondelinge weigering, de inwoners in de weigering, om inkwartiering te ontvangen, met effect zou kunnen worden vervolgd, en voormeld de...

De afgevaardigde wordt dadelijk besloten, terwijl het adres ter griffie neder te leggen, en de algemeene stemmen worden goedgekeurd.

Heden, middag, zijn gekomen en aan het Hotel de... twee der heeren... De gebroeders von Kalth...

dat hunne reis in verband zou staan met spoorweg-ondernemingen.

Dordrecht, 27 febr. Heden had hier het reeds lang aangekondigde carrousel plaats. Sedert geruimen tijd waren veelvuldige oebereidselen daartoe gemaakt. De historische aanleiding tot het steekspel is ten hoffeest, te deser stede gegeven door Jan van Châtillon, graaf van Blois.

De aanzienlijkste ingezetenen van deze stad hebben dit herinnerings-feest gevierd. Zij hebben kosten noch moeite gespaard, om hetzelfde zoo luisterrijk mogelijk te doen zijn, en, ten einde de echte bescheiden nopens dit feest en de costumes van den tijd op te sporen, hebben zij onde handschriften en kronijken nageslagen. Om het publiek eenigzins op de hoogte te stellen — want de gebeurtenis is niet van dat historisch gewigt, dat zij algemeen bekend is — acht men het niet ondoelmatig, de volgende kleine geschiedkundige opheldering mede te deelen.

Jan van Châtillon, graaf van Blois, was een der aanzienlijkste edelen deser landden onder de regering van Lebrecht van Beijeren, en zijne hofhouding streefde somtijds die des hertogs pracht en statie op zijne. Het huis van Blois was, na dat der graven, het aanzienlijkste in den lande. Deszelfs bezittingen waren zeer groot. Hij was de koon van Lodewijk van Châtillon, graaf van Blois en heer van Avesnes, en van Johanna, erfdochter van Jan van Henegouwen; na den dood zijner ouders, kwam hij in het bezit van al hunne goederen en van die zijns grootvaders, den heer van Beaumont, zoodat hij werd heer van Chimay, Schoonhoven, van der Gonde, ter Tholen, graaf van Soissons en Blois, heer van Avesnes, Beaumont, Landrechies, Dargies en Nouvion.

Zijne groote rijkdommen veroorloofden hem, om aan zijne geaardheid, welke tot prachtvertoon overhelde, den vrijen tangel te vieren; de geest des tijds droeg, daarenboven, zeer daartoe bij; want de korte jaren te voren gekeerscht hebbende pest, welke een groot gedeelte van het werelddeel had ontvolkt, had de eigendommen in eenige weinige handen gebragt, de vrees, welke die ziekte had ingeboezemd, en de lust om, daar men slechts dacht kort te zullen leven, te genieten wat men kon, had zeker veel bijgedragen om de neiging tot weelde en vermaken op te wekken. Van daar de velerlei onophoudelijk voortdurende feesten, gastmalen en tournooijen, die de edelen des lands gaven, en onder dese allen was de graaf van Blois een dergenen, die het meest uitmuntten.

Ziet men de oude kronijken na, en onder anderen de geschiedenis der heeren en de beschrijving der stad van de Gonde door C. J. de Lange van Wijn-gaerden, dan vindt men daarin eene opgave van de verbazende sommen, welke Jan van Châtillon besteedde aan schitterende feesten, paarden en kleeding.

Hij wordt beschreven als een edelman vol ridderlijken geest en moed en wiens aangename omgang hem zeer gezocht deed zijn. Bij Halma vinden wij echter van hem aangevoerd, dat hij niet hield van oorlog-voeren en alles aanwende, om het land in vrede te houden. Weshalve men van hem geen gewag vindt gemaakt van groote krijgsbedrijven.

In vrij gevorderden ouderdom trad hij in het huwelijk met Machteld van Gelre, waardoor hij tot hertog van Gelderland werd verheven. Doch tot zijne schade werd hij in eenen moeilijken oorlog gewikkeld. Den last der regering gaf hij het bestuur zijner landen aan zijn zoon, en begaf zich naar Schoonhoven, waar hij in een door hem gesticht klooster zijne overige levensdagen sleet.

Hoewel de graaf, uithoefde zijner uitgebreide buitenlandse betrekkingen, dikwerf uitlandig moest zijn, bleef hij niettemin Holland, en vooral Schoonhoven, voor zijn geliefkoosd verblijf houden. Hij bezocht dikwijls al de voornaamste steden des lands. Ook Dordrecht genoot verscheiden malen deze eer; hij kwam daar steeds, wanneer hij met aanzienlijke kooplieden en rijke wisselaars, die daar woonden, geldzaken had te veroffenen. Hij spreidde dan veel pracht ten toon, was steeds verzeld door een aanzienlijk gevolg, legde feestmalen aan, gaf er kleine tournooijen, of steekspelen naar den ring, waarbij de voornaamste ridders uit de omstreken, en zelfs ingezetenen uit de stad, genoodigd werden.

Den nu van die hoffeesten werd den 3den december 1363 gehouden, en dit is het waarvan heden eene voorstelling werd gegeven. De ridders, die daarbij eigenwoordig waren, zijn geweest: Nicolaas van Put-

ten; Daniel, baron van de Merwede, baanderheeren; Jan van der Goude; Reinoud van Brederode; grave van Gennep; Gerrit van Poelgeest; Otto van Barlaer; Jan, bastaard van Beaumont; Cornelis van Blegenburg; Jacob van Gaesbeek; Jan van Roosendaal; Willem van Hoorne en Altena; heet van Pouderoijen; Roelof van Baefien; Simon van Teilingen; Arend van Heukelom; Floris, berggraaf van Monfoort; de betrekking van heraut namen daarbij waar: Hugues, sire de Barbançon; en Gerrit van Heemstede, ridder van de gulden spoor beide maarschalken.

Naar de aanleiding van dit alles was de rijsschool prachtig versierd. De manège had volkomen het aanzien van een middeleeuwsch renperk. Trofeën uit de tijden der graven werden afgewisseld door banieren en wapenschilden; kortom, het geheel verplaatste ons in de ridderlijke middeleeuwen.

Maar wat zoude al dien fraaijen toestel gebaat hebben, indien de uitvoering van het tournooi, of wil men carrousel, niet aan de hooggespannen verwachting had beantwoord? Gelukkig, dat wij, die het genoege hadden, ons onder de toeschouwers te bevinden; zonder er iets op af te dingen, kunnen zeggen: waarlijk, het was schoon; er heerschte orde en eenheid in handeling; het zoude een nar moeten zijn, die iets op de costumes durfde aan te merken, want zij waren rijk en smaakvol. En nu de uitvoering? Voortreffelijk! En zoo wij aan het eene boven het andere de voorkeur geven, — zoo wij Bayard, de school, den meesten lof toezwaaijen, dan geschiedt dit geenszins, om iets op het andere gedeelte der uitvoering van de eerste afdeling af te dingen.

Met denzelfden lof kunnen wij gewagen van de voorstelling van het steekspel naar den ring; de toewijching, welke ruiters en paarden herhaaldelijk ten deel viel was geene pligtpleging, maar wel-verdiende hulde, voor zoo groote blyken van geoeffendheid. Eene keurig bewerkte zilveren madaille viel, als eereprijs, ten deel aan den zoon van hem, die het debotafiel zoo voortreffelijk historisch had geregeld. De orde, waarmede alles werd uitgevoerd, verdient te meer opmerking, dewijl, ten gevolge eener langdurige ongesteldheid van den heer pikour, de oefening en regeling van het geheel aan eenen der heeren liefhebbers was toevertrouwd. Wij aarzelen geenszins te erkennen, in langen tijd geen zoo genoeijken avond te hebben doorgebragt; de heeren commissarissen van orde hebben ook alle aanspraak op de erkentelijkheid hunner stadgenooten en wie anders ook het geluk had, toegang te erlangen tot het feest van den dag, dat ongetwijfeld nog lang eene genoeijke herinnering zal achterlaten.

's Hertogenbosch, 27 febr. In de buitengewone vergadering der provinciale staten van Noord-Brabant van den 23sten februari is gelezen eene missive van aanbeveling van het provinciale hof van Noord-Brabant, ten geleide eener lijst van personen, om daarop, zoo noodig, acht te slaan bij de voordragt van kandidaten, ter vervulling der vacature in de arrondissement-regtbank te 's Hertogenbosch; J. J. Jespers, advocaat en procureur bij de arrondissement-regtbank te Breda; M. van den Acker, register-plaatsvervanger en procureur bij de arrondissement-regtbank te Breda; H. A. van Thyne Hannes, register in de arrondissement-regtbank te 's Hertogenbosch; J. P. Loke, register in de arrondissement-regtbank te Breda en I. A. T. J. Verheijen, register in de arrondissement-regtbank te 's Hertogenbosch.

Twee verzoekschriften van mr. W. C. van Heurn en mr. H. A. van Thyne Hannes, om op de voordragt van kandidaten ter aanvulling der gemelde vacature bij het provinciaal hof te worden geplaatst, worden voor kennisgeving aangenomen.

Vervolgens wordt overgegaan tot het opmaken der zoo even gemelde voordragt; waarbij op de heeren en mrs. P. J. Jespers 27, H. A. van Thyne Hannes 4, W. C. van Heurn 4, J. A. Mutsaers 1 en Verheijen 1 stemmen worden uitgebragt, en dien ten gevolge de heeren mr. P. J. Jespers van Breda als eerste kandidaat geproclameerd.

Als tweede kandidaat verkrijgen de heeren en mrs. J. Mastboom 18, H. A. van Thyne Hannes 7, W. C. van Heurn 5, J. A. Mutsaers 2, I. A. T. J. Verheijen 2, J. B. Bots 2, en P. Gouverneur 1 stemmen.

Bij afzijn der volstrekte meerderheid (19) stemmen zijnde, komt de heer Mastboom 28, van Thyne Hannes 4, van Heurn 3, Mutsaers 1, Bots 1, en Bots ieder 1 stemmen, en wordt alsoo de heer en mr. J. Mastboom, van Breda, als tweede kandidaat geproclameerd.

Als derde kandidaat bekomen de heeren en mrs. P. Gouverneur 17, H. A. van Thyne Hannes 10, van Heurn en Verheijen ieder 3, en Mutsaers, Romme, Bots en van Heusingen elk 1 stemmen.

De afgevaardigde van de heeren en mrs. P. Gouverneur 20, van Heurn 6, van Heurn 3, Verheijen en Bots ieder 1 stemmen, en wordt alsoo de heer en mr. P. Gouverneur van Breda als derde kandidaat geproclameerd, en zal die voordragt van Z. M. den koning worden aangeboden.

